

ORGANIZATOR
ОРГАНІЗАТОР
ORGANIZER

WSPÓŁPRACA
СПІВПРАЦЯ
COOPERATION

WERSJA POLSKA	1
ВЕРСІЯ УКРАЇНСЬКА	→ 15
ENGLISH VERSION	→ 29

WERSJA POLSKA

wystawa czasowa | Europejskie Centrum Solidarności,
ogród zimowy
termin | 9 lutego – 9 marca 2025
wernisaż | 21 lutego 2025, godz. 18.00
wstęp wolny

To, co wwidzę

Studio to idealny schron – mówi Mykoła Kolomieć, twórca i nauczyciel, prowadzący pracownię artystyczną dla dzieci, która od 2012 roku działa w Charkowie pod szyldem Aza Nizi Maza.

W obliczu brutalnego ataku Rosji na Ukrainę w lutym 2022 roku, studio znajdujące się w piwnicy jednej z kamienic, stało się czymś więcej niż tylko

pracownią artystyczną. Przekształciło się w przestrzeń terapii i schronienia przed nalotami bombowymi. W trakcie pierwszych czterdziestu dni nieustających bombardowań zespół organizował zajęcia plastyczne w podziemnych stacjach metra.

Pod powierzchnią, w huku eksplozji, dzieci znajdowały chwilę wytchnienia. Sztuka pozwalała im wyrazić to, co trudno było ująć w słowa – lęki, tęsknoty i nadzieje. W miejscu, gdzie wojna odebrała najmłodszym poczucie bezpieczeństwa i codzienną radość życia, rysunki i malowanie stały się dla nich nie tylko formą wyrazu, ale i symbolem niezłomnej woli przetrwania.

– Tu mogę pokazać to, co naprawdę myślę i być sobą – mówi uczestniczka zajęć w Aza Nizi Maza.

Na wystawie *To, co widzę* prezentujemy kolaże inspirowane pracami dzieci, które powstają w trakcie zajęć w tym idealnym schronie.

Wojna to ciemność, ukradziono mi niebo

Wróg lata po niebie – dupa wroga płonie

Nietoperz stał się bohaterem popkultury czasu wojny. Jego sylwetka przypomina kształtem Shaheda 136 – irańskiego drona uderzeniowego wykorzystywanego przez Rosję podczas codziennych ataków na Ukrainę.

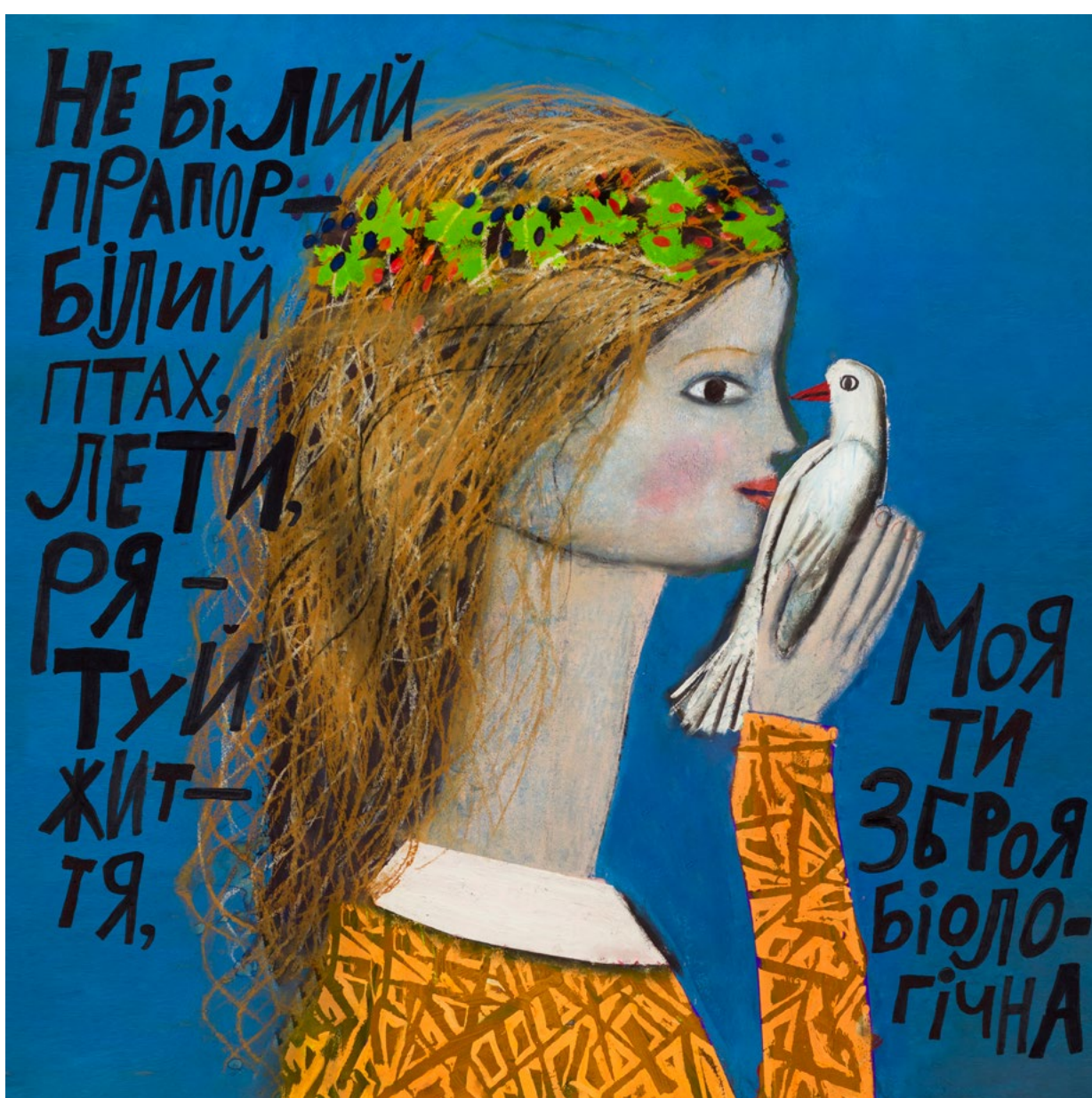
Czaruj, wróżko! Jakie czasy – takie życzenia

Trzymaj się, rodzinna ziemi

Niech nikt dzisiaj nie umrze, ani mama, ani tata, ani ja, ani nawet rybka

Nie biały sztandar, a biały ptak, leć, ratuj życie, moja ty biologiczna broni

Rosyjska propaganda od lat szerzy fałszywe informacje o laboratoriach w Ukrainie, gdzie rzekomo produkowana jest broń biologiczna. Te narracje, nagłaśniane przez rosyjskie media i urzędników, mają zdyskredytować Ukrainę, wzbudzać strach na zachodzie i odwracać uwagę od działań Rosji.

Symbolem pokoju między narodami, używanym przez różne ruchy pokojowe po II wojnie światowej, był biały gołąbek.

Nowoczesny symbol gołębia pokoju stworzył Pablo Picasso, wówczas członek francuskiej partii komunistycznej, w trakcie światowego kongresu intelektualistów w obronie pokoju, który odbywał się w 1948 roku we Wrocławiu. Artysta otrzymał potem za to sowiecką nagrodę.

Idź skąd przyszłaś, wojno – potworo

Kotki, niech zachowa się każde z waszych dziewięciu żyć!

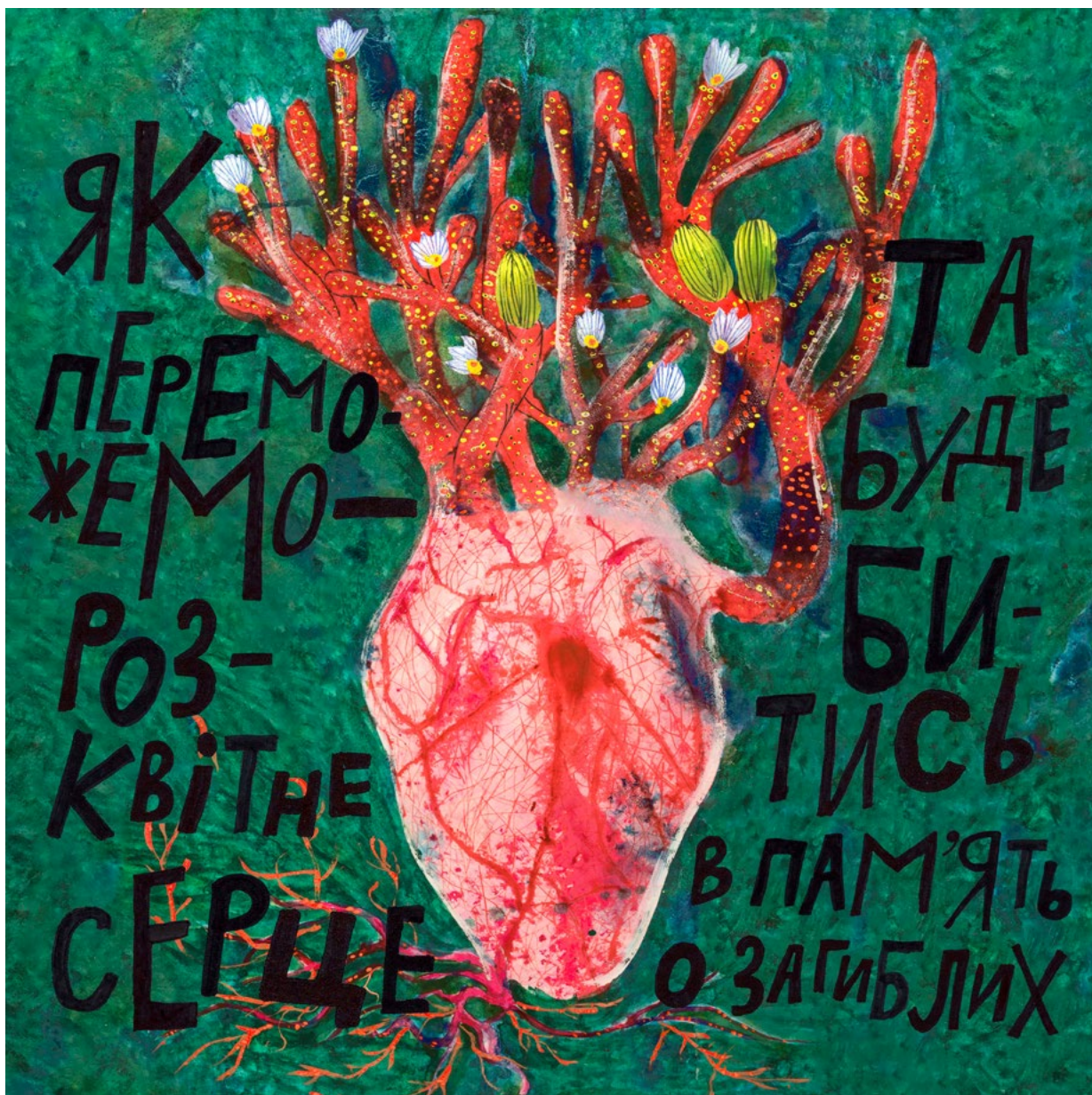
Mawia się, że każdy kot ma dziewięć żyć. Dlaczego?

Jedni twierdzą, że to pokłosie wierzeń z czasów starożytnego Egiptu, gdzie bóg Atum-ra był przedstawiany pod postacią kota i symbolizowała go właśnie cyfra dziewięć.

Inni przypisują ten mit sztuce Williama Shakespeare'a „Romeo i Julia”. Mercurio odpowiada na pytanie Tybalta: „Niczego, mój ty kocikrólu, chcę ci wziąć tylko jedno życie pomiędzy dziewięciu, jakie masz”.

Gdyby podczas ewakuacji było możliwe,
zasadzić pęd nowego życia,
powrócić na rodzinną ziemię
i z popiołów wyhodować dom

Gdy zwyciężymy, zakwitnie serce i będzie bić w pamięci o zmarłych

A wybuchy brzmią głośniejsz niż słowa

Tak padają bez wieści, bez żalu, bez smutku,
wojnę przynosząc, ból i wyrwy w sercu

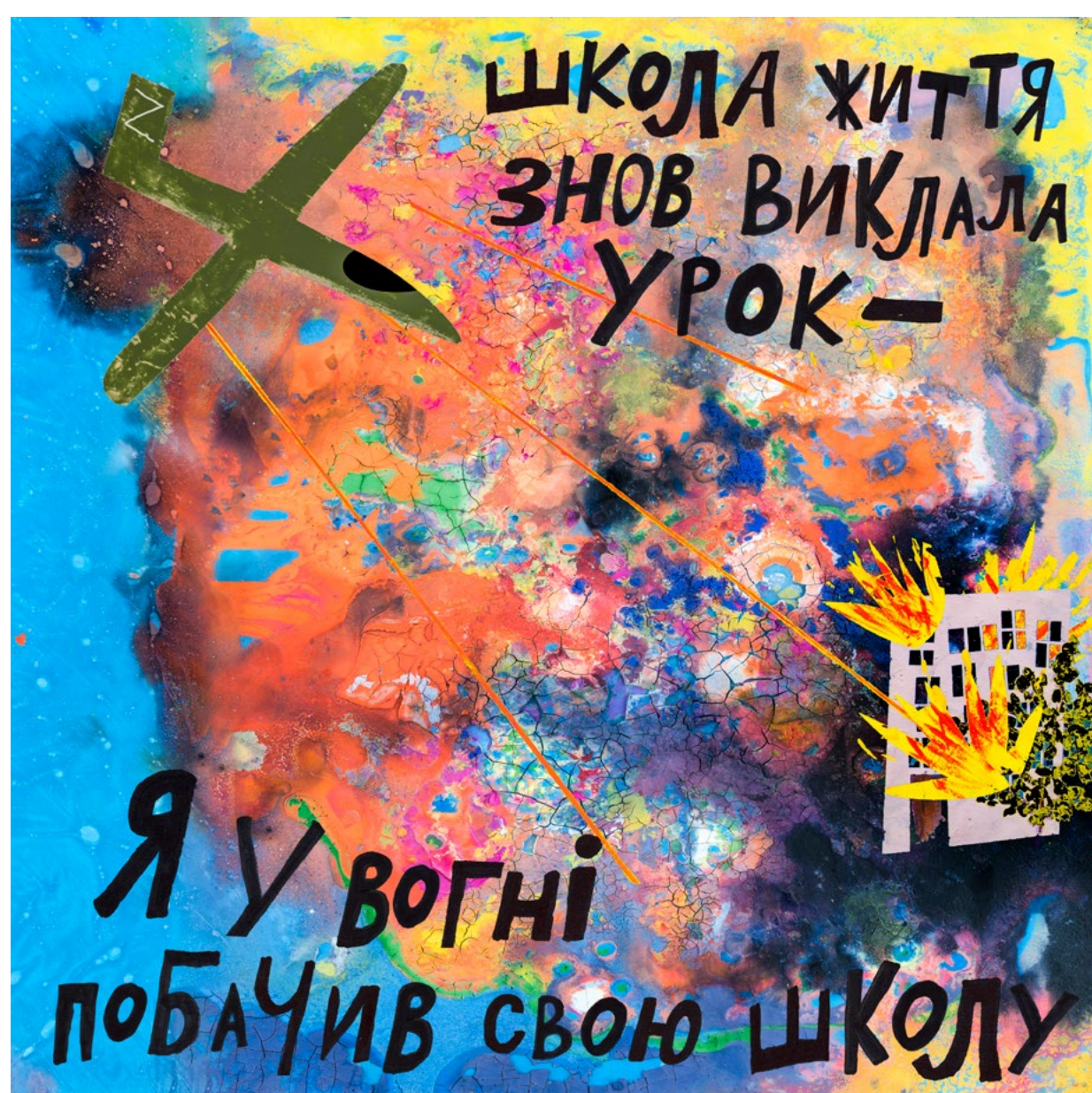

Ptaki wracają, aby znów wić gniazda,
śpiewać z miłości i wiosny,
wychowywać pisklęta i po prostu żyć.
Tak będzie i z ludźmi

Kiedy siedzisz w schronie,
fantazjowanie staje się główną pociechą

Od początku wojny do końca 2024 roku w Charkowie ogłoszono już 5251 alarmów powietrznych, średnio 36 tygodniowo i około pięć dziennie. Każdy z nich to komunikat dla mieszkańców – biegnij do schronu, piwnicy, podziemnego garażu. Bliskość granicy z Rosją sprawia, że Charków jest szczególnie narażony na częste ataki.

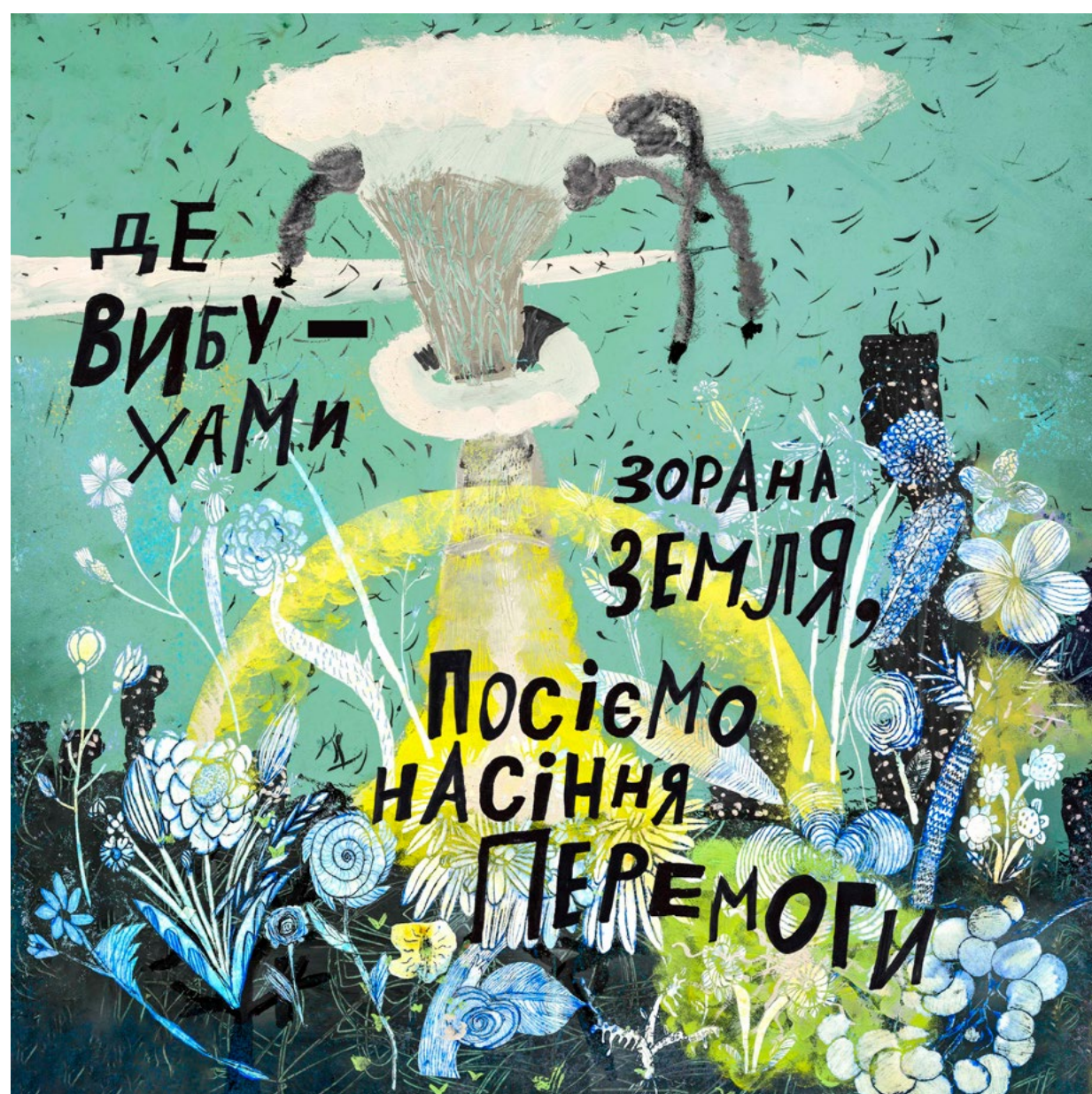
Szkoła życia dała mi kolejną lekcję,
gdy w ogniu zobaczyłem swoją szkołę

Statystyka zmienia się codziennie. Przez 1030 dni w wyniku rosyjskiego ostrzału i bombardowań ucierpiało

3798 placówek oświatowych, z czego 365 zostało całkowicie zniszczonych.

Wszystko będzie, jak w starej bajce: zło przegra,
a winni zostaną ukarani

Gdzie wybuchami przeorana ziemia,
posiejemy ziarna zwycięskiej nadziei

Okropni klauni i żałośni tchórze

Ja okryję twoje serduszko skrzydłami
i będę chronić do zwycięstwa

Teraz te pęknięcia w szkle, są jak wada wzroku
Pracownia Aza Nizi Maza znajduje się w pobliżu rosyjskiego konsulatu w Charkowie. Na początku wojny dzieci, które brały udział w zajęciach, stały się bezpośrednimi świadkami wydarzeń, dosłownie widziały je za oknem.

Tak, to moje podwórko, a ja jestem z obrony podwórza
W pierwszym tygodniu wojny do obrony terytorialnej zgłosiło akces 100 tysięcy Ukrainek i Ukraińców. Komisariaty wojskowe były przepełnione z powodu ogromnej liczby osób gotowych, aby chronić swoje rodzinne miejscowości. Plakat w sposób symboliczny ujmuje ideę obrony terytorialnej. Ukazuje ją jako psa, który pod hasłem „obrona podwórza” pilnuje tego, co jest jego własnością.

PODZIĘKOWANIA

Serdecznie dziękujemy zespołowi Aza Nizi Maza, szczególnie Mykole Kolomieciovowi i Olexiyowi Mykhailovowi, za pracę i zaangażowanie w stworzenie tej wyjątkowej wystawy. Dziękujemy również uczniom:

Platonowi Romanowi, Daszy Kolomijec, Daniełowi Radionowowi, Timurowi Iskanderowi, Sołomii Arinzonej, Miszy, Walerii, Mariji Kuczenko, Petrowi Wieriemiejewowi, Weronice, Naście Tron, Daniełowi Szuszlaikowowi, Marcie Sałnyk, Irze Tron, Kostii Winokorowi, Kirze Nikitini, Maksowi Zubenko, których twórczość jest świadectwem wyobraźni, siły i nadziei, jakie nie słabną w obliczu wojny. Z wiarą w pokój w Ukrainie prezentujemy Wasze dzieła.

TO, CO WIDZĘ

kuratorzy | Volodymyr Polikhun, Maciej Hasse, Karolina Lejczak

scenografia i projekt graficzny | Gosia Macioch Studio Spectro

redakcja | Katarzyna Żelazek

tłumaczenia | angielskie: Dorota Górak, ukraińskie: Biuro

SUPERTŁUMACZ

korekta | polska: Izabela Zin, angielska: Piotr Łuba, ukraińska:

Biuro SUPERTŁUMACZ

produkcja wystawy | PROART Agencja Kreatywna

ВЕРСІЯ УКРАЇНСЬКА

Тимчасова виставка | Європейський Центр Солідарності,
зимовий сад

Термін | 9 лютого – 9 березня 2025

Вернісаж | 21 лютого 2025, 18:00

Вхід вільний

ЩО Я БАЧУ

Студія – це ідеальне сховище, каже
Микола Коломієць, художник і викладач, який
керує художньою студією для дітей, що пра-
цює в Харкові під назвою Аза Нізі Маза
з 2012 року.

В умовах жорстокого нападу Росії на Україну
в лютому 2022 року студія, розташована в під-
валі однієї з багатоповерхівок, стала чимось
більшим, ніж просто художня студія. Вона пе-
ретворилася на простір терапії та укриття від
бомбардувань. Протягом перших сорока днів
безперервних бомбардувань колектив органі-
зовував художні заняття в підземних станціях
метро.

Під землею, серед гуркоту вибухів, діти знахо-
дили хвилину перепочинку. Мистецтво дозво-
ляло їм висловити те, що важко було вислови-
ти словами – страхи, бажання і надії. У місці,
де війна позбавила наймолодших почуття без-
пеки і щоденної радості життя, малюнки

і живопис стали для них не лише формою самовираження, а й символом незламної волі до виживання.

– Тут я можу показати, що я насправді думаю, і бути собою, – каже учасниця занять в Аза Нізі Маза.

На виставці *Що я бачу* представлені колажі, натхненні роботами дітей, які створюються під час занять у цьому ідеальному сховищі.

Війна-це темрява, у мене вкрали небо

Ворог по небу літає-дупа ворога палає

Кажан став героєм поп-культури воєнного часу.

Його силует нагадує за формою Shahed 136 – іранський ударний безпілотник, який Росія використовує у своїх щоденних атаках на Україну.

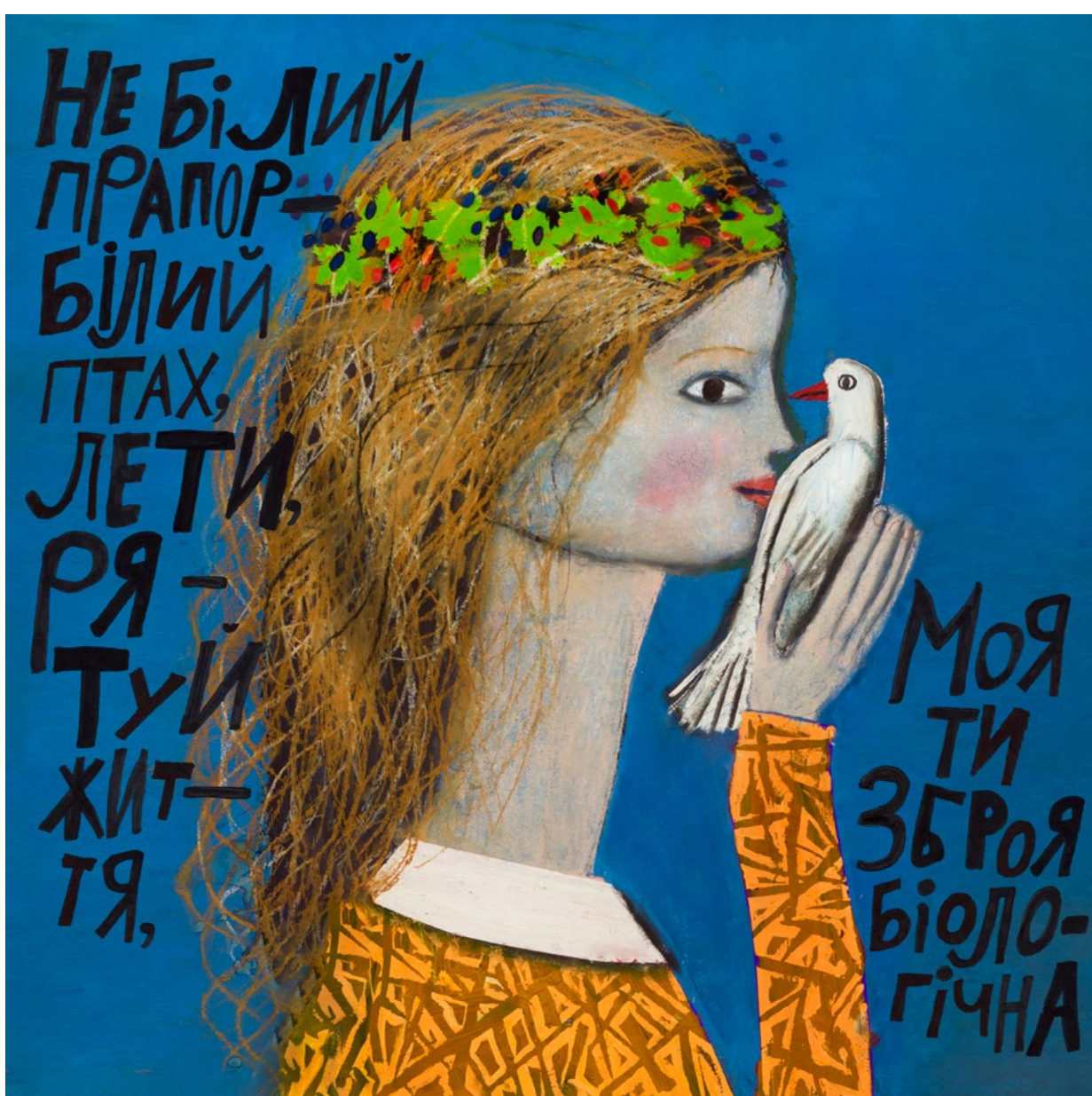
Виконуй, феєчка! Які часи – такі бажання

Тримайся, рідна земле

Нехай ніхто сьогодні не помре, ні мама й тато, ані я, ні навіть рибка

Не білий прапор – білий птах, лети, рятуй життя, моя ти зброя біологічна

Російська пропаганда роками поширює неправдиву інформацію про лабораторії в Україні, де нібито виробляють біологічну зброю. Ці наративи, поширювані російськими ЗМІ та офіційними особами, покликані дискредитувати Україну, вселити страх на Заході та відвернути увагу від дій Росії.

Символом миру між народами, який використовували різні рухи за мир після Другої світової війни, був білий

голуб. Сучасний символ голуба миру створив Пабло Пікассо, тодішній член Французької комуністичної партії, під час Всесвітнього конгресу інтелектуалів за мир, який відбувся у Вроцлаві в 1948 році. Пізніше художник отримав за це радянську Ленінську премію.

Йди, звідкіля прийшла, війна-потворо

Котики, нехай збережуться всі ваші дев'ять життів!

Кажуть, що кожен кіт має дев'ять життів. Чому? Деякі стверджують, що це наслідки вірувань з часів

стародавнього Єгипту, де бог Атум Ра зображувався в образі кота і символізувався саме числом дев'ять. Інші пов'язують цей міф з п'єсою Вільяма Шекспіра „Ромео і Джульєтта”. Меркуціо відповідає на запитання Тібальта: «Люб'язний котячий цар, я хочу взяти всього лише одне з ваших дев'яти життів...».

Якби в евакуації можливо, зростити паросток життя нового, щоб повернутися на землю рідну та з попелу вирощувати дім

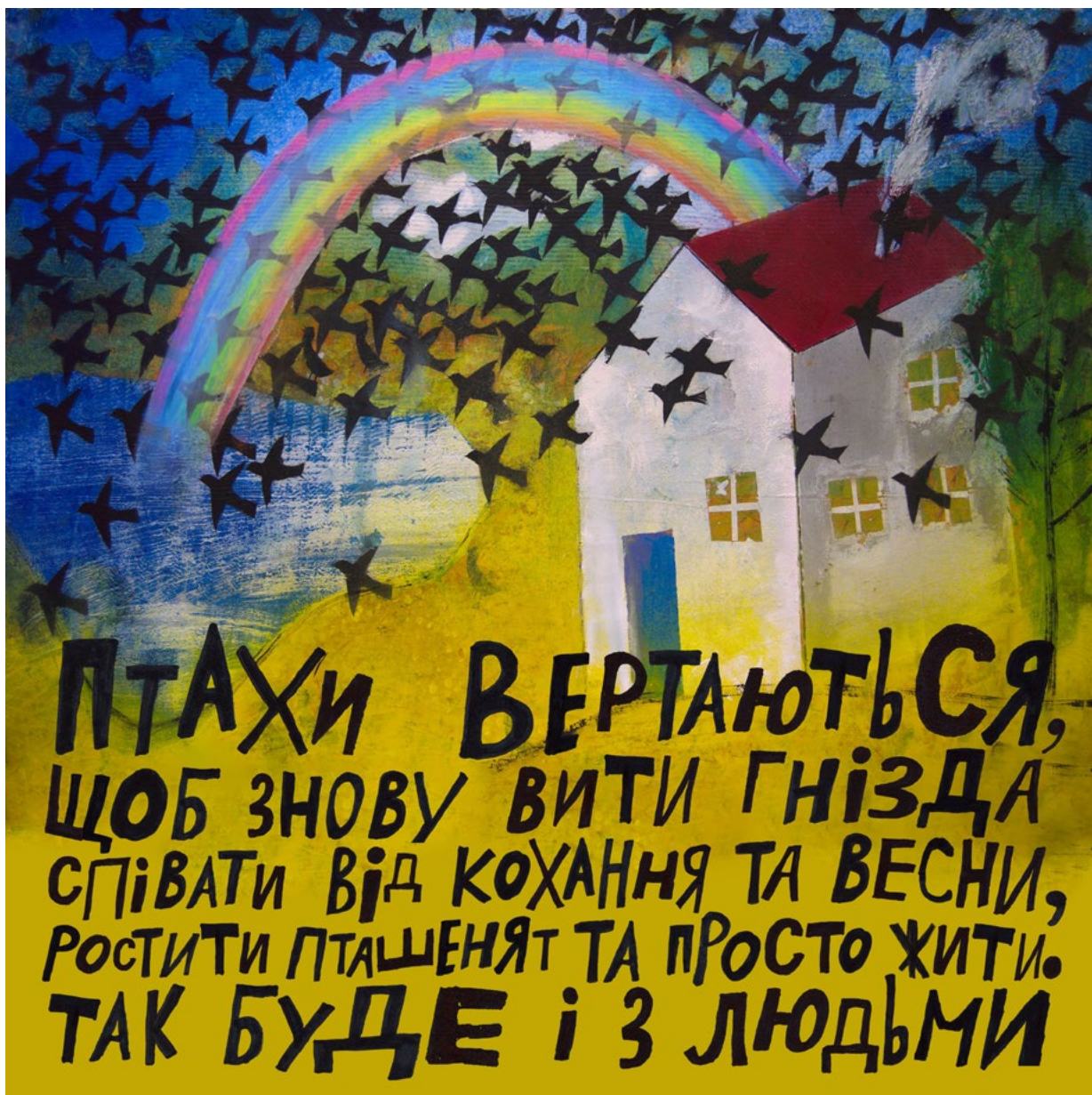
Як переможемо – розквітне серце та буде битись в пам'ять о загиблих

А вибухи лунають голосніше, аніж слова

Так пропадають безвісти, без жалю, без смутку –
війну принеши, біль, на серці вирви

Птахи вертаються, щоб знову вити гнізда,
співати від кохання та весни, ростити пташенят
та просто жити. Так буде і з людьми

Коли у бомбосховищі сидиш,
фантазувати головна утіха

Від початку війни до кінця 2024 року в Харкові було оголошено 5251 повітряну тривогу – в середньому 36 на тиждень і близько п'яти щодня. Кожна з них є сигналом мешканцям – біжіть до сховища, підвалу, підземного гаража. Близькість до кордону з Росією робить Харків особливо вразливим до частих атак.

Школа життя знов виклала урок –
я у вогні побачив свою школу

Статистика змінюється щодня. За 1030 днів внаслідок російських обстрілів і бомбардувань постраждали 3798 навчальних закладів, 365 з яких були повністю зруйновані.

Все буде, як у казці старовинній: програє зло,
покарані всі винні

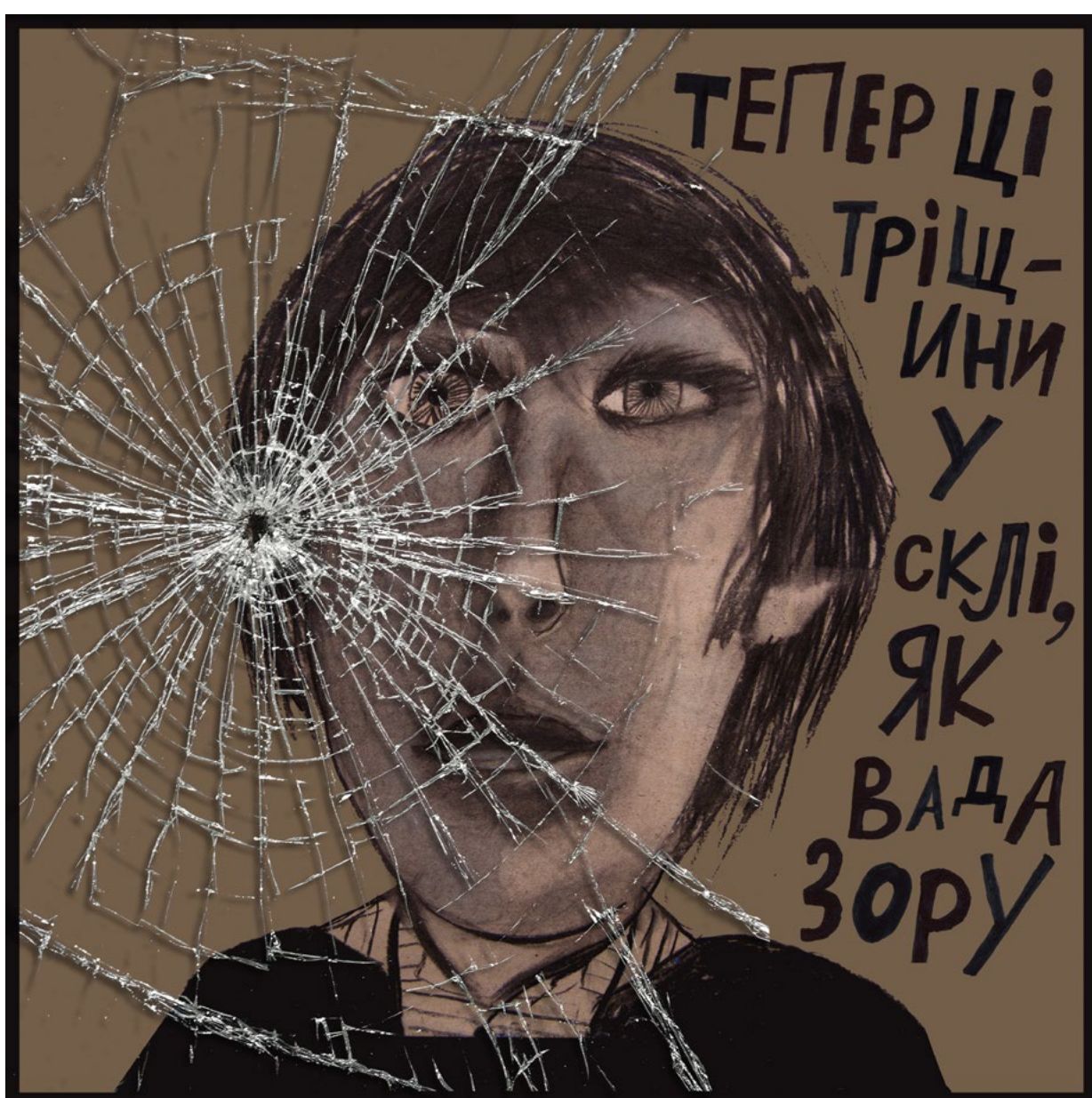
Де вибухами зорана земля,
посіємо насіння перемоги

Жахливі клоуни та жалюгідні боягузи

Я вкрою серденько твоє крилом
і захищатиму до перемоги

Тепер ці тріщини у склі, як вада зору

Майстерня Аза Нізі Маза розташована неподалік від російського консульства в Харкові. На початку війни діти, які брали участь у заняттях, стали безпосередніми свідками подій, буквально бачили їх за вікном.

Так, це моє подвір'я рідне,
а я тоді подвір'єоборона

Протягом першого тижня війни до лав територіальної оборони записалися 100 тис. Українок та українців. Військові комісаріати були переповнені через величезну кількість людей, готових захищати свої рідні міста. Плакат символічно передає ідею територіальної оборони. Він зображує її у вигляді собаки, який під гаслом „оборона двору” охороняє те, що йому належить.

ПОДЯКИ

Ми щиро дякуємо колективу Аза Нізі Маза, особливо Миколі Коломійцю та Олексію Михайлову, за їхню роботу та відданість у створенні цієї унікальної виставки. Ми також хотіли б подякувати учням: Платону Романову, Даші Коломієць, Дані Радіонову, Тимуру Іскандерову, Софії Арінзоновій, Міші, Валері, Марії Кучеренко, Петі Веремєєву, Вероніці, Насті Тронь, Дані Шушлякову, Марті Сальник, Ірі Тронь, Кості Вінокурову, Кірі Нікітіній, Максиму Зубенко, чиї роботи є свідченням уяви, сили та надії, які не слабшають перед обличчям війни. З вірою в мир в Україні ми представляємо Ваші роботи.

ЩО Я БАЧУ

куратор | Володимир Поліхун, Мачей Хассе, Кароліна Лейчак
сценографія та графічний дизайн | Гося Мацьох Спектро Студіо
редактор | Катажина Желязек
переклади | англійський: Дорота Гурак, український: Бюро
SUPERTŁUMACZ
коректура | польська: Ізабела Зін, англійська: Пйотр Луба,
українська:
Бюро SUPERTŁUMACZ
організація виставки | PROART Агенція Креативна

ENGLISH VERSION

Temporary exhibition | European Solidarity Centre,
winter garden

Duration | 9 February – 9 March 2025

Opening | 21 February 2025, 6:00 PM

Free admission

WHAT *i* SEE

The studio is a perfect bomb shelter, says Mykola Kolomets, artist and teacher, who has been running Aza Nizi Maza, an art atelier for children in Kharkiv, since 2012.

In the face of Russia's brutal attack on Ukraine in February 2022, the studio, located in a town-house basement, has become much more than just an art space. It has transformed into a place for therapy and a shelter from air raids. During the relentless bombardments of the first 40 days, the team began to organise art classes in underground metro stations.

Below ground, amid the thunder of explosions, children have found moments of respite.

For them, art has become a way to express what words could not: fear, longing and hope.

In a place where the war has stripped the kids of their sense of security and everyday joy of life, drawing and painting have become not only their

means of expression but also a symbol of an unyielding will to survive.

– Here I can show what I truly think and be myself, says a participant in the Aza Nizi Maza workshops.

The *What I See* exhibition showcases collages inspired by the children's works created during activities in this perfect shelter.

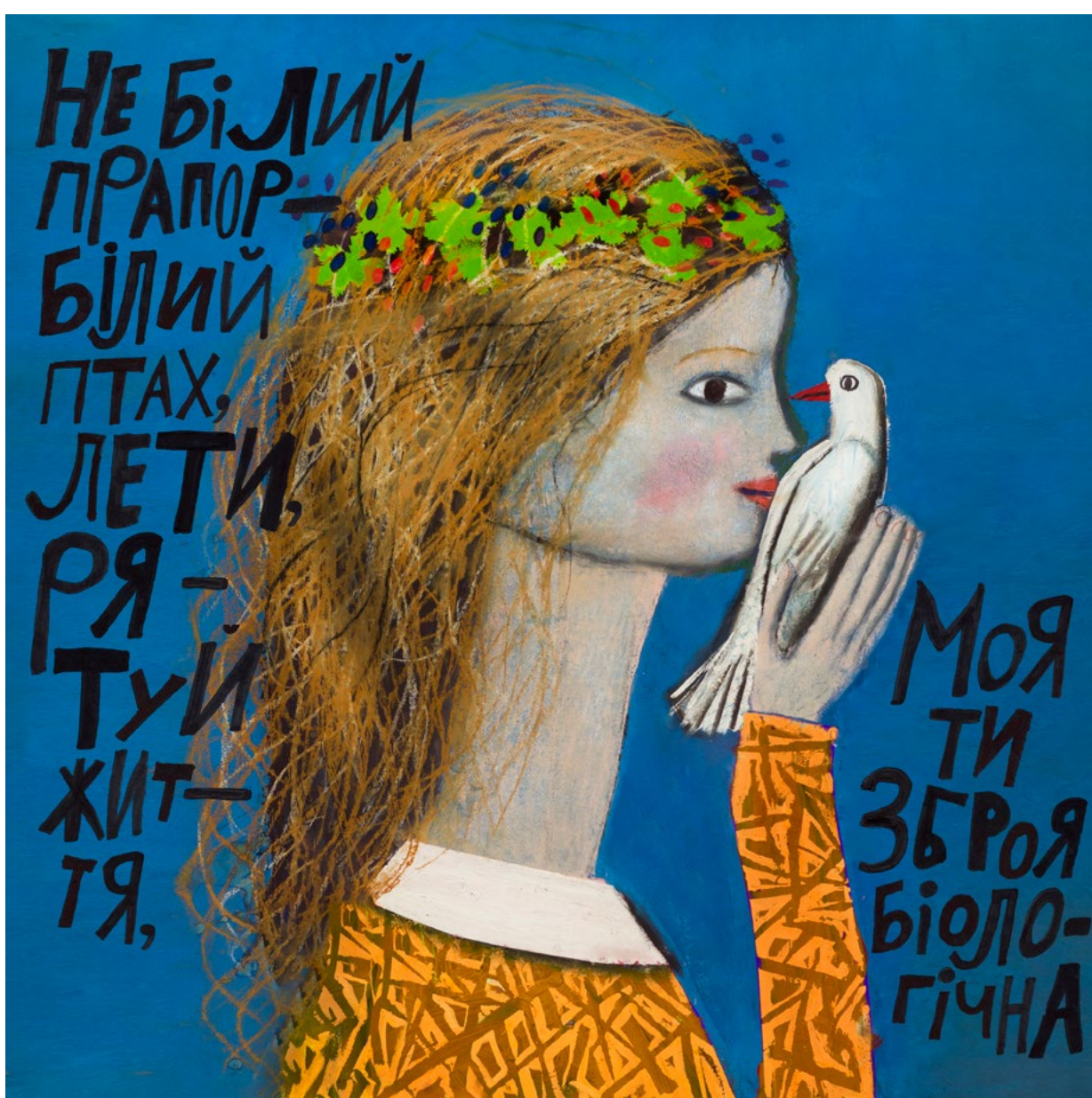
War is darkness, they stole my sky

Hang in there, our homeland

Let no one die today: not mum, not dad, not me, not even the goldfish

Not a white flag but a white bird, fly, save lives, my biological weapon

For years, Russian propaganda has been spreading false claims about laboratories in Ukraine allegedly producing biological weapons. Amplified by Russian media and officials, these narratives aim to discredit Ukraine, sow fear in the west and divert attention from Russia's actions.

The white dove, a symbol of peace between nations, was used by various peace movements after World War II.

The modern symbol of the dove of peace was created

by Pablo Picasso, then a member of the French communist party, during the world congress of intellectuals in defence of peace, held in 1948 in Wrocław, Poland. The artist later received the soviet Lenin prize for the design.

Go back to where you came from, war,
you monster

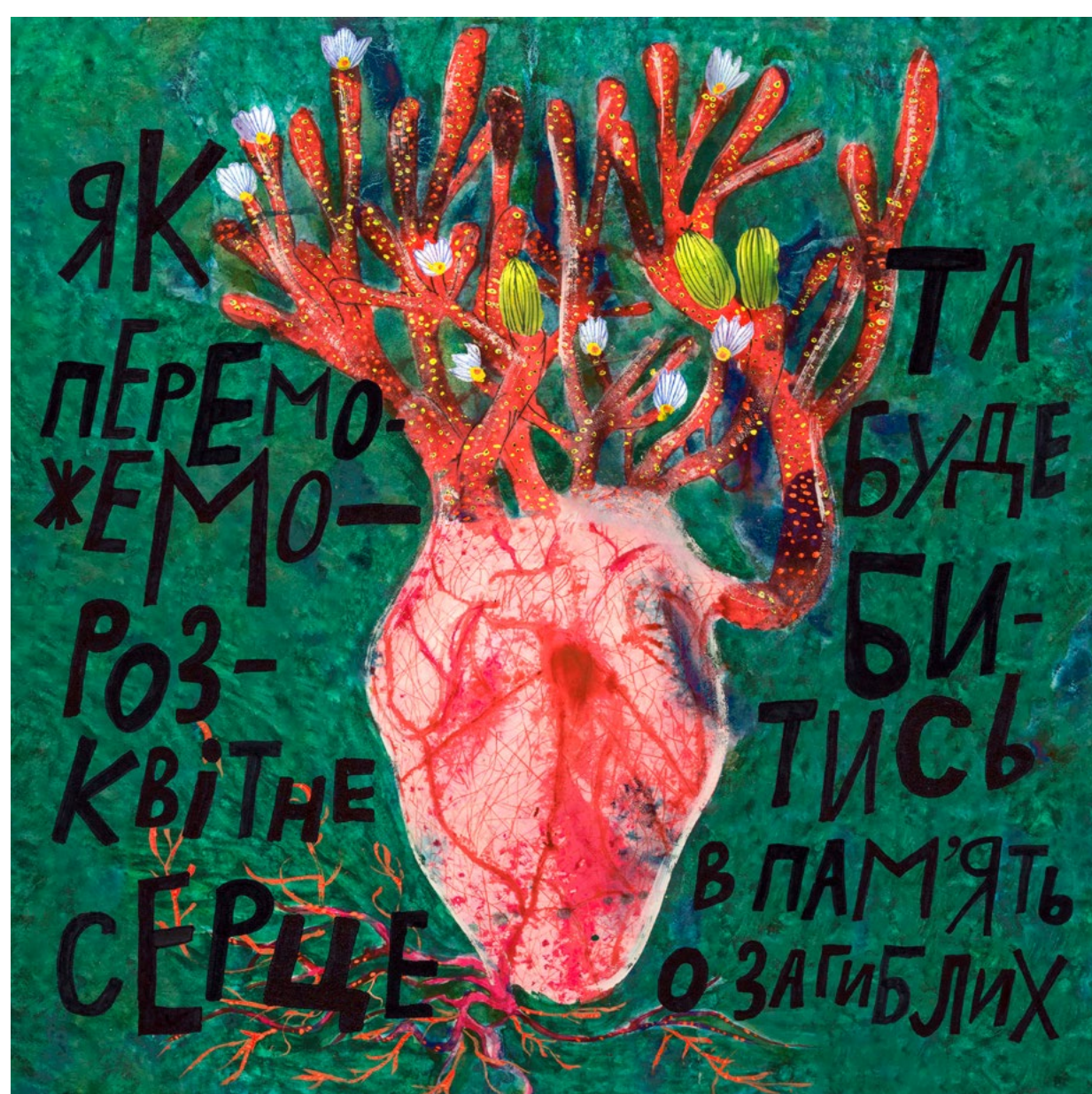

Kitties, may all of you keep all of your nine lives!
Every cat is said to have nine lives. Why? Some trace this belief back to ancient Egypt, where the god Atum-ra was depicted as a cat and was symbolised by the number nine.

Others attribute the myth to Shakespeare's "Romeo and Juliet", where Mercutio answers Tybalt's question: 'Good king of cats, nothing but one of your nine lives.'

If only it were possible to plant a seedling of new life during evacuation, return to our homeland and grow a home from the ashes

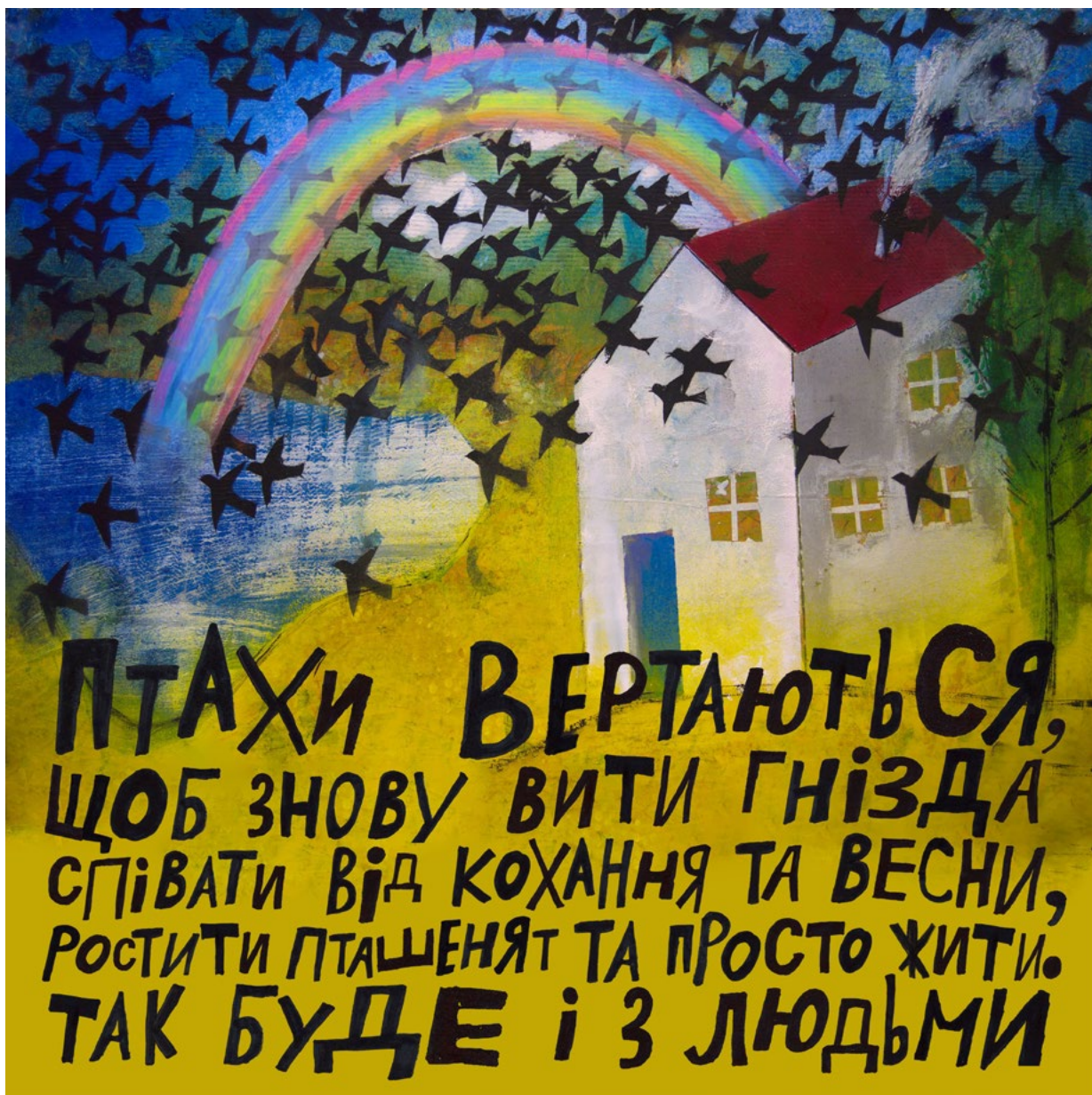
When we prevail, our heart will bloom and beat in memory of the fallen

And explosions sound louder than words

Thus they perish without a trace, without grief,
without sorrow, having wrought war, pain,
and gaping holes in the heart

Birds are coming back to build their nests again, sing for love and spring, raise their chicks, and simply live. People will do the same

When you're sitting in a bomb shelter, daydreaming becomes your main comfort

From the start of the war until the end of 2024, Kharkiv has endured 5,251 air raid alerts, averaging 36 per week or about five per day. Every one of them is a message to the local people: run to a shelter, basement or underground car park. The city's proximity to the Russian border makes Kharkiv particularly vulnerable to frequent attacks.

The school of life taught me another lesson
when i saw my school in flames

The statistics change every day. Over the 1,030 days
of Russian shelling and bombing, 3,798 educational institu-
tions have been damaged, with 365 of them completely
destroyed.

Everything will be like in an old fairy tale:
evil will lose and the guilty will be punished

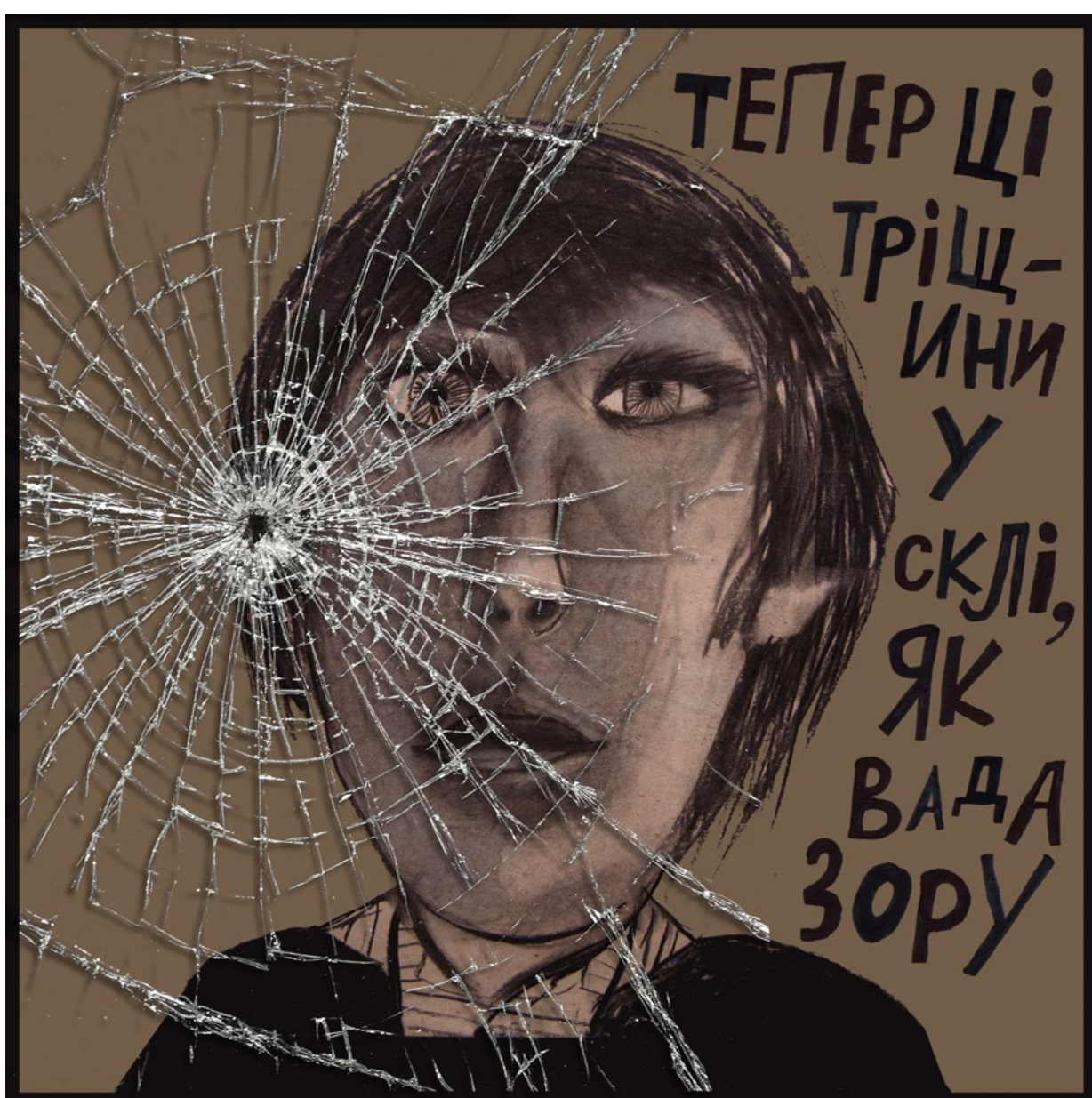
Where the earth is ploughed by explosions,
we shall sow the seeds of victorious hope

Terrible clowns and pathetic cowards

I will shield your heart with my wing
and protect you until victory

Now these cracks in the glass
are like faulty vision

The Aza Nizi Maza studio is located near the Russian consulate in Kharkiv. At the beginning of the war, the children attending the workshops became direct witnesses to events they could literally see outside the window.

Yes, this is my own backyard
and I'm in the backyard defence

In the first week of the war, 100,000 Ukrainian women and men joined the territorial defence forces. Military recruitment offices were overwhelmed by the sheer number of people ready to protect their hometowns.

The poster symbolically captures the idea of territorial defence, portraying it as a dog guarding its property under the slogan of 'backyard defence.'

ACKNOWLEDGMENTS

Our heartfelt thanks go to the Aza Nizi Maza team, especially Mykola Kolomets and Olexiy Mykhailov, for their work and commitment in creating this extraordinary exhibition. We also thank the students: Platon Romanov, Dasha Kolomiyets, Daniil Radionov, Timur Iskanderov, Sofia Arinzonova, Misha, Valeria, Maria Kucherenco, Petya Veremeyev, Veronika, Nastya Tron, Daniil Shushlyakov, Marta Salnyk, Ira Tron, Kostya Vinokurov, Kira Nikitina, Max Zubenko, whose works bear witness to the imagination, strength and hope that remain unbroken in the face of war. We display your creations with faith in peace in Ukraine.

WHAT I SEE

curated by | Volodymyr Polikhun, Maciej Hasse, Karolina Lejczak

set design & graphic design | Gosia Macioch Spectro Studio

edited by | Katarzyna Żelazek

translated into English by: Dorota Górak, into Ukrainian by:

SUPERTŁUMACZ Translation Agency

proofread | in Polish by: Izabela Zin, in English by: Piotr Łuba,

in Ukrainian by: SUPERTŁUMACZ Translation Agency

exhibition produced by | PROART Creative Agency